ODLOČBA KOMISIJE

z dne 6. aprila 2005

o programu pomoči, ki ga Italija namerava izvajati za financiranje ladij

(notificirano pod dokumentarno številko C(2005) 844)

(Besedilo v italijanskem jeziku je edino verodostojno)

(Besedilo velja za EGP)

(2006/599/ES)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti prvega pododstavka člena 88(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in zlasti člena 62(1)(a) Sporazuma,

po pozivu zainteresiranim strankam, naj oddajo svoje pripombe, v skladu z navedenimi členi,

ob upoštevanju naslednjega:

I. POSTOPEK

(1) Komisija je 26. novembra 1998 odobrila italijansko garancijsko shemo za ladjedelništvo, predvideno v členu 5 Zakona št. 261 z dne 31. julija 1997, in določila, da znaša s shemo predvidena intenzivnost pomoči 1 %.

(2) Italija je 16. maja 2001 obvestila Komisijo o sprejetju izvedbene uredbe, ki je uskladila in spremenila pravila, ki urejajo garancijsko shemo, pri čemer je trdila, da je treba garancijsko shemo z upoštevanjem teh sprememb obravnavati brez pomoči. To obvestilo je predmet te odločbe.

(3) Po obvestilu so bila z Italijo izmenjana številna pisma za pridobitev nadaljnjih informacij. Poleg tega je Komisija vzpostavila številne neuradne stike z italijanskimi organi in njihovimi svetovalci ter se z njimi dvakrat sestala ob različnih časih.

(4) Komisija je s pismom z dne 30. aprila 2003 obvestila Italijo, da se je v zvezi s sporočenim ukrepom odločila začeti postopek, določen v členu 88(2) Pogodbe ES.

(5) Odločitev Komisije o začetku postopka je bila objavljena v *Uradnem listu Evropske unije* [1]. Komisija je povabila zainteresirane stranke, da predložijo svoje pripombe o pomoči.

(6) Komisija od zainteresiranih strank ni prejela nobenih pripomb.

(7) S pismi z dne 4. junija 2003, 22. julija 2003 in 3. junija 2004 so italijanski organi predložili svoje pripombe o odločbi Komisije z dne 30. aprila 2003. 27. januarja 2004 je potekal sestanek med italijanskimi organi in Komisijo.

(8) Italijanski organi so s pismom z dne 3. novembra 2004 pozvali Komisijo, da oblikuje svoje stališče glede zadevnega primera. Komisija je na to pismo odgovorila 22. decembra 2004. Po tem Komisija od Italije ni prejela nobenih nadaljnjih pisem.

II. OPIS PROGRAMA POMOČI

(9) „*Fondo speciale di garanzia per il credito navale*“ („Sklad“) je bil ustanovljen v skladu s členom 5 Zakona št. 261 z dne 31. julija 1997. Po razpisnem postopku je bilo finančno, administrativno in tehnično upravljanje zaupano Mediocredito Centrale SpA („Mediocredito“). Namen Sklada je, da krije tveganje nezmožnosti vračila posojil za gradnjo in predelavo ladij, ki so jih banke odobrile italijanskim in tujim lastnikom ladij, za dela, ki jih izvajajo v italijanskih ladjedelnicah. V ta namen sklad zgoraj navedenim lastnikom ladij zagotavlja jamstva druge prioritete za ciljno financiranje. Italijanski organi so potrdili, da Sklad še ne deluje in zato jamstvo še niso bilo odobreno.

[1] UL C 145, 21.6.2003, str. 48.

(10) Posojilo za financiranje ne sme trajati več kot dvanajst let in znesek ne sme biti višji od 80 % pogodbene cene, po obrestni meri, ki ni nižja od obrestne mere, navedene v sklepu Sveta OECD z dne 3. avgusta 1981 in naknadnih amandmajih, ali po tržni stopnji, v primeru, da financiranja ne podpirajo druge javne koncesije, namenjene zmanjšanju bremena zainteresiranih tretjih oseb. Poleg tega se financiranje zagotovi s prvo hipoteko na plovilo, ki je predmet financiranja.

(11) Garancijska shema zagotavlja jamstva lastnikom ladij. Za odobritev jamstva Mediocredito na osnovi meril, določenih v Uredbi, oceni, ali so jamstva gospodarsko in finančno zanesljiva.

(12) Jamstvo lahko pomeni znesek, ki ni višji od 40 % posojila in lahko – znotraj te meje – pokriva do 90 % končne izgube, ki nastane bankam zaradi kapitala, pogodbenih obresti in obresti na zaostala plačila, po stopnji, ki ni višja od veljavne referenčne stopnje na dan pravnih postopkov za povračilo dolga in stroškov, vključno z nastalimi sodnimi in izvensodnimi stroški.

(13) Določena je enkratna premija, ki jo plačajo upravičenci Sklada, in je prvotno znašala 1,6 % zajamčenega zneska, neodvisno od trajanja zagotovljenega posojila. Italijanski organi so Komisijo naknadno obvestili o svoji nameri ponovne določitve višine enkratne premije, ki naj bi znašala do 2,3 % zajamčenega zneska, za 12-letna posojila (za krajša posojila se premija sorazmerno zniža). Ta enkratna premija je enakovredna letni premiji v višini 0,5 % na stanje zadolženosti 12-letnega posojila.

(14) Italijanski organi so razmišljali o uvedbi mehanizma diferenciacije tveganja, s čimer bi bile za različne projekte določene različne premije, glede na vključeno tveganje pri financiranju projekta. Vendar je bil ta sistem samo na kratko opisan in Komisija ni prejela nobenih drugih podrobnosti in informacij o njegovem delovanju.

III. **RAZLOGI ZA UVEDBO POSTOPKA**

(15) V svoji odločitvi o začetku postopkov je Komisija izrazila dvome o tem, ali italijanska garancijska shema za financiranje ladij izpolnjuje vse pogoje iz točke 4 (3) obvestila z dne 11. marca 2000 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe ES o državni pomoči v obliki jamstev („Obvestilo o jamstvih“) [2], kar bi Komisiji omogočilo, da izključi obstoj pomoči.

(16) Komisija se je med drugim spraševala, ali s strani države zagotovljena garancijska shema, ki zaračunava enako premijo vsem uporabnikom, neodvisno od individualnih tveganj financiranega projekta – ki se uporablja v sektorju, za katerega obstaja trg, ki je pripravljen nuditi takšna jamstva – ne bo po vsej verjetnosti samofinancirana.

(17) Komisija je dvomila, da so plačane premije upravičencev v skladu s trgom in v vsakem primeru zadostne za kritje vseh stroškov sheme.

(18) Komisija ni mogla izključiti, da bi se delež v višini samo 10 % najbolj tveganega dela posojila, ki je „brez hipoteke“, za katerega posojilodajalec nosi tveganje, lahko izkazal za nezadostnega za zagotovitev, da posojilodajalec ustrezno oceni kreditno sposobnost posojilojemalca in zmanjša tveganje, ki je povezano s transakcijo.

IV. **PRIPOMBE ITALIJE**

(19) Italijanski organi so navedli, da Sklad ne vključuje pomoči iz naslednjih razlogov:

(i) pravila Sklada dovoljujejo odobritev jamstev samo lastnikom ladij z visokim ekonomskim standardom, s profilom tveganja, ki je pod povprečjem; ti upravičenci imajo podobne profile tveganj in zato ni potrebna bistvena diferenciacija jamstvenih premij;

(ii) opravljena analiza trga pri različnih kreditnih ustanovah, ki delujejo v Italiji, je pokazala, da je povprečna tržna premija za podobna jamstva enakovredna tisti, ki so jo predlagali italijanski organi.

(20) Italijanski organi so zato s pismom z dne 3. junija 2004 izrazili svojo pripravljenost, da sprejmejo sistem diferenciacije tveganja, s čimer bi se projektom določile različne premije, glede na vključeno finančno tveganje. Ta sistem jemlje za izhodišče prvotno 0,5 % letno premijo. Premije se bi pravzaprav spreminjale glede na dolžino trajanja posojil in tveganje projektov. Vzpostavili bi se trije različni profili tveganja. Za 12-letno posojilo bi enkratna premija, plačana s strani upravičencev, znašala 2,065 % za kategorijo najmanjšega tveganja, 2,603 % za kategorijo srednjega tveganja in 3,142 % za kategorijo največjega tveganja. To bi ustrezalo letni premiji med 0,4563 % zajamčene vsote za projekte z najmanjšim tveganjem in 0,6562 % za najbolj tvegane projekte.

[2] UL C 71, 11.3.2000, str. 14.

(21) Organi bi vzpostavili različne lestvice vrednosti, glede na šest finančnih parametrov, ki bi jih organi morali oceniti, ko potencialni upravičenec zaprosi za shemo. Celotna storilnost prosilca v teh parametrih bi imela za posledico umestitev v eno izmed treh različnih kategorij tveganja. Vendar takšen sistem ni bil nikoli natančneje opredeljen in italijanski organi niso nikoli predložili nobenih drugih konkretnih podrobnosti o njegovi možni izvedbi.

V. **Ocena**

1. **Obstoj državne pomoči**

(22) Člen 87(1) Pogodbe ES navaja, da je s skupnim trgom nezdružljiva vsaka državna pomoč, odobrena z državnimi sredstvi določenim podjetjem, če takšna pomoč izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco v takšni meri, da bi vplivala na trgovino med državami članicami.

(23) Ukrep, ki ga je treba oceniti, je jamstveni sklad, ki zagotavlja jamstva za financiranje posojil, ki jih odobrijo banke lastnikom ladij za izdelavo ali predelavo ladij v italijanskih ladjedelnicah. Komisija je svoj pristop k takšnim jamstvom opisala v obvestilu o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe ES za državno pomoč v obliki jamstev („Obvestilo o jamstvih“) ([3]).

(24) Obvestilo o jamstvih pojasnjuje, zakaj – pod določenimi pogoji – državno jamstvo lahko pomeni državno pomoč: *„državno jamstvo omogoča posojilojemalcu pridobitev boljših finančnih pogojev za posojilo, kot so običajno dostopni na finančnih trgih. Značilno je, da lahko posojilojemalec z ugodnostjo državnega jamstva pridobi nižje stopnje in/ali ponudi manjše jamstvo. V nekaterih primerih posojilojemalec brez državnega jamstva ne bo našel finančne ustanove, ki bi mu bila pripravljena posoditi, pod vsemi pogoji (…). Ugodnost državnega jamstva je, da tveganje, povezano z jamstvom, nosi država. To tveganje, ki ga nosi država, je ponavadi povrnjeno z ustrezno premijo. Če se država takšni premiji odreče, pomeni to korist za podjetje in izdatek za državna sredstva. Zato lahko po členu 87(1) vseeno obstaja državna pomoč, čeprav na podlagi jamstva niso izvršena plačila s strani države“* ([4]).

(a) *Gospodarska prednost*

(25) Glavno vprašanje v tej zadevi je, ali zaračunane premije odražajo ustrezno tržno ceno. Glede na splošna načela presoje državne pomoči in na osnovi zgoraj navedenih določb je očitno, da je trg osnovni princip za merilo uspešnosti ocene, določeno v Obvestilu o jamstvih, če je jamstvo brez državne pomoči. Vsekakor, če država prejema plačilo za jamstvo, ki je enakovredno tistemu, ki bi ga zasebni akter na trgu zaračunal enakovrednim upravičencem, bi to pomenilo, da se slednjemu ne odobri nobena ugodnost in da država ravna kot vsak zasebni investitor ali upnik, ki deluje na finančnem trgu. Če so, nasprotno, cena, ki so jo plačali upravičenci, in pogoji, ki se uporabljajo za jamstva, bolj ugodni kot tisti, ki so razpoložljivi na trgu, potem obstaja nedvomna prednost za upravičence in zato (če so izpolnjeni drugi pogoji) državna pomoč v smislu Pogodbe.

(26) Obvestilo o jamstvih v točki 4.3 določa šest pogojev, ki Komisiji omogočajo, da oceni, ali državna garancijska shema pomeni državno pomoč. Tako mora Komisija najprej preučiti, ali sporočena shema izpolnjuje te pogoje, kar bi omogočilo takojšnjo izključitev prisotnosti katerega koli elementa pomoči v takšni shemi.

(27) V skladu s točko 4.3 s strani države zagotovljena garancijska shema, ki izpolnjuje vse naslednje pogoje, ne pomeni državne pomoči po členu 87(1):

(a) shema ne dovoljuje odobritev jamstev posojilojemalcem, ki so v finančnih težavah;

(b) posojilojemalci bi načeloma lahko pridobili posojilo, pod tržnimi pogoji finančnih trgov, brez kakršnega koli posredovanja države;

(c) jamstva so povezana s posebno finančno transakcijo za določen znesek, ne pokrivajo več kot 80 % vsakega neplačanega posojila ali druge finančne obveznosti (razen za obveznice in podobne instrumente) in niso odprta;

(d) pogoji sheme temeljijo na realni oceni tveganja, tako da so premije, ki jih plačajo upravičena podjetja, po vsej verjetnosti samofinancirane;

(e) shema zagotavlja pogoje, na podlagi katerih se odobrijo bodoča jamstva in se vsaj enkrat letno pregleda celotno financiranje sheme;

([3]) Glej opombo 2.
([4]) Točki 2.1.1 in 2.1.2 Obvestila.

(f) premije pokrivajo običajna tveganja, povezana z odobritvijo jamstva, in administrativne stroške sheme, vključno z običajnim donosom kapitala, če država zagotovi osnovni kapital za zagon.

(28) Komisija ugotavlja, da so v zadevnem primeru izpolnjeni pogoji (a), (b), (c) in (e), nista pa izpolnjena pogoja (d) in (f), ker breme tveganja države ni poplačano z *ustrezno premijo*.

(29) Točka 4.3 (d) in (f) Obvestila zahteva, da pogoji sheme temeljijo na realni oceni tveganja, da po vsej verjetnosti ustvarijo sistem, ki se financira sam, in da zbrane premije zadoščajo za kritje običajnih tveganj, povezanih z odobritvijo jamstev in administrativnih stroškov sheme (vključno z običajnim donosom kapitala, če država zagotovi osnovni kapital za zagon). Na zadovoljstvo Komisije Italija ni uspela dokazati, da v shemi predvidena premija lahko zagotovi samofinanciranje in krije vse administrativne stroške.

(i) Neprimernost predlagane premije

(30) Kreditne ustanove, ki delujejo na finančnem trgu, bi svojim strankam zaračunale višje premije za podobna jamstva, glede na to, da enkratna premija v višini 2,3 % (ali lestvica premij od 2,065 % do 2,603 %) verjetno ne zadošča za kritje vseh stroškov zaradi morebitnih neplačil obveznosti in administrativnih stroškov. To velja tudi za lestvico premij od 2,065 % do 2,603 %, kot je navedeno v pismu z dne 3. junija 2004 italijanskim organom.

(31) Italijanski organi niso imeli nobene takšne podobne garancijske sheme, ki bi delovala v preteklosti. Zato nimajo doslednih podatkov ali drugih zanesljivih empiričnih podatkov (o npr. industrijskih neplačanih obveznostih, prihodkih sheme, dejanskih administrativnih stroških delujoče sheme), s katerimi bi lahko dokazali samofinanciranje sheme.

(32) Zato italijanski organi trdijo, da predlagana premija izhaja iz primerljivega tržnega merila uspešnosti in bi jo zato bilo treba šteti za primerno. Vendar pa to ne ustreza podatkom, ki jih je pridobila Komisija.

(33) Prvič, italijanski organi sami v svojem pismu z dne 7. oktobra 1998 navajajo, da je povprečna tržna cena bančne garancije, po njihovem mnenju, do 0,915 % letno. To je veliko več kot letna premija, ki ustreza enkratnim premijam, kot so jih predlagali italijanski organi (prvotno ali v svojem pismu z dne 3. junija 2004).

(34) Drugič, neprimernost predlagane premije potrjujejo nedavni podatki, ki so jih Komisiji posredovali sami italijanski organi. Italijanski organi so v letu 2003 izvedli analizo trga z namenom, da raziščejo, koliko bi kreditne ustanove zaračunale svojim strankam za podobna jamstva. Prejeta pisma italijanskih bank, predložena Komisiji, dokazujejo, da bi vse banke, vključene v analizo, zaračunale premije, višje od 0,5 % letno, ali lestvico premij, višjo od tiste, ki jo je predlagala Italija v svojem pismu z dne 3. junija 2004. Premije, ki so jih predlagale banke, kot sledi:

Banca CARIGE	med 0,50 % in 0,75 % letno
BNL	okrog 0,60 % letno
Unicredit	0,60 % letno
Citigroup	0,60 % letno
Deutsche Bank	med 0,70 % in 0,80 % letno
ABN Amro	med 0,70 % in 0,75 % letno
Banca Intesa	okrog 0,75 % letno
Banca di Roma	med 0,75 % in 1,25 % letno

(35) Tretjič, neprimernost predlagane premije potrjujejo izkušnje Komisije, pridobljene pri ocenjevanju nemških shem za financiranje ladij, ki so v nasprotju z ukrepi, preučevanimi v zadevnem primeru, delovale več let. Komisija je decembra 2003 odobrila te garancijske sheme za nemške dežele (Državna pomoč št. N 512/03 ([5])), ker sporočeni ukrepi niso pomeni državne pomoči v smislu Pogodbe.

(36) Nemški primer je pokazal, da so potrebne višje premije, da se zagotovi kritje tveganj zaradi neplačila obveznosti (in administrativnih stroškov): pri nemških shemah so premije znašale med 0,8 % in 1,5 % letno, glede na kreditno sposobnost upravičenca.

([5]) UL C 62, 11.3.2004, str. 2.

(37) Glede na to, da sta bili nemška in italijanska shema zelo podobni in da sta izpostavili podobna vprašanja, je Komisija italijanskim organom predlagala, da podrobno preučijo odločbo, ki je bila sprejeta v primeru garancijske sheme za nemške dežele, zlasti, kot je že bilo navedeno, ker so nemške dežele v preteklih letih že imele vzpostavljene garancijske sheme za ladjedelništvo. Medtem ko italijanski organi niso imeli nobenih elementov, da bi lahko določili, kakšna višina premije bi lahko zagotovila „po vsej verjetnosti samofinanciranje“ garancijske sheme, so imeli nemški organi obsežne in zanesljive zgodovinske podatke za podkrepitev svojih ocen ([6]).

(38) V ta namen je Komisija Italiji zagotovila nezaupni izvod odločbe Komisije o garancijskih shemah za nemške dežele. Poleg tega, ko so italijanski organi izrazili željo po popolnejših in podrobnejših informacijah o nemškem primeru, ki naj bi jih prejeli od – po možnosti – samih nemških organov, je Komisija italijanskim organom in njihovim svetovalcem priskrbela podatke, potrebne za navezavo stikov, o ustreznih uradnikih in zadevnih svetovalcih.

(ii) Pomanjkanje diferenciacije tveganja

(39) Poleg tega Komisija meni, da Sklad ne temelji na realni oceni tveganja in se zato po vsej verjetnosti ne bi samofinanciral.

(40) Podatki, s katerimi razpolaga Komisija, kažejo, da je financiranje ladij sektor, v katerem je mogoče oceniti in določiti ceno posameznih tveganj, in zdi se, da obstaja delujoči trg za odobritev jamstev končnega financiranja za ladjedelništvo. Zato se zdi, da se garancijska shema za financiranje ladij, ki vsem uporabnikom zaračunava isto premijo, če deluje pod enakimi pogoji in omejitvami akterjev na trgu, po vsej verjetnosti ne bi samofinancirala. To pa zato, ker bi bilo vselej mogoče, da solventni upravičenci (*rectius*, upravičenci z manjšim tveganjem od povprečnega) najdejo državnega poroka, ki bi bil pripravljen kriti njihovo tveganje po premijah, ki so nižje od povprečnih. Če sistem ne bi bil obvezen, bi garancijska shema, ki jo ponujajo organi, pomenila večje tveganje od povprečnega, ki ne bi mogel ustrezno financirati sistema.

(41) Posredovani podatki kažejo, da ima garancijska shema za financiranje ladij, ki jo je zagotovila Italija, določeno premijo in da je uporaba sheme obvezna. Italija istočasno potrjuje, da je mogoče oceniti individualna tveganja in da obstaja trg za zagotavljanje takšnih jamstev. Na tej podlagi sistema premijske garancije ni mogoče šteti za „po vsej verjetnosti samofinanciranega“.

(42) Kot je navedeno zgoraj, so italijanski organi v svojem pismu z dne 4. junija 2004 izkazali pripravljenost za sprejetje sistema, s katerim bi se različnim projektom z različnim tveganjem zaračunale različne premije. Vendar ta pripravljenost nikoli ni bila pretvorjena v konkretni predlog. Nov sistem je bil v tem pismu na kratko opisan, vendar od takrat niso bile zagotovljene nobene druge podrobnosti in informacije o njegovem delovanju, čeprav so bili organi obveščeni, da je to vprašanje odločilnega pomena za odločbo Komisije.

(43) V vsakem primeru, četudi bi se ta, samo na kratko ponazorjen sistem, štel za primernega za zagotovitev realne ocene tveganj, bi nizka stopnja predlaganih premij (glej zgoraj) še vedno kazala, da je ukrep zmožen zagotoviti gospodarske koristi lastnikom ladij, ki uporabljajo to shemo.

(iii) Kritje administrativnih stroškov

(44) Italijanski organi Komisiji niso posredovali zanesljivih in natančnih ocen vseh administrativnih stroškov, povezanih z načrtovanjem, vzpostavitvijo in delovanjem sheme. Italijanski organi tega pomanjkanja informacij niso nikoli odpravili, čeprav je Komisija to vprašanje izpostavila v svoji odločitvi o začetku postopka z dne 30. aprila 2003.

(45) Poleg tega Komisija meni, da če zbrane premije ne bi zadostovale za kritje vse izgub zaradi neplačil obveznosti, takšno premijsko tveganje še toliko bolj verjetno ne bi zadostovalo za kritje vse administrativnih stroškov.

(46) Italijanski organi so obvestili Komisijo, da je bilo z zakonom dodeljenih 58 228 449,54 EUR (500 bilijonov LIT), ki jih je država v svojem proračunu določila za delovanje Sklada. Vendar donos kapitala ni predviden.

(iv) Sklep

(47) Vsi zgornji elementi dokazujejo, da se premija ali lestvica premij, ki so ju predlagali italijanski organi, ne zdita sposobni zagotoviti samofinanciranja sheme in kritja vseh administrativnih stroškov. Zdi se, da tudi pogoji sheme ne temeljijo na realni oceni tveganj. Zato tudi test zasebnega investitorja ni primeren.

([6]) Poudariti je treba, da je ladjedelniški trg videti globalen in da je financiranje ladjedelništva videti vsaj panevropsko. Zato se pomembne elemente lahko prevzame iz nemškega primera, ne glede na dejstvo, da se tam ocenjene sheme ne nanašajo na Italijo.

(48) Na tej podlagi Komisija meni, da je predlagani ukrep sposoben dodeliti gospodarsko prednost upravičencem Sklada.

(b) *Udeležba državnih sredstev in selektivnost ukrepa*

(49) Jasno je, da gre za državna sredstva, glede na to, da je obravnavani ukrep shema, ki zagotavlja državna jamstva, in da bo državni proračun zagotovil finančna sredstva. Državna jamstva lahko dejansko pomenijo odtekanje državnih sredstev, če država prevzame finančno tveganje in se odreče ustrezni premiji, ki bi jo morali plačati upravičenci.

(50) Očitno je, da je ukrep selektiven, saj lahko državna jamstva koristijo le lastniki ladij, ki nameravajo izvajati dela gradnje in predelave ladij v italijanskih ladjedelnicah (in ki izpolnjujejo merila, ki jih določa italijanska zakonodaja).

(c) *Izkrivljanje konkurence in vpliv na trgovino znotraj Skupnosti*

(51) Gospodarska prednost, ki jo Sklad dodeli določenim podjetjem, lahko po svoji naravi izkrivlja konkurenco, glede na to, da lahko državna jamstva tem podjetjem omogočajo določene dejavnosti, ki jih sicer ne bi mogla izvajati. Odobritev jamstev države, brez ustreznega plačila upravičencev, lahko tem družbam in italijanskemu ladjedelniškemu sektorju zagotovi konkurenčno prednost v primerjavi z njihovimi evropskimi in neevropskimi konkurenti, ki ne koristijo podobnih ukrepov.

(52) V smislu globalnega trga ladjedelniškega sektorja obstaja v Skupnosti obsežna trgovina. Obravnavani ukrep tako lahko vpliva na trgovino med državami članicami.

(53) Ker so izpolnjeni vsi elementi člena 87(1), predlagani ukrep pomeni državno pomoč v smislu Pogodbe ES.

2. **Združljivost pomoči**

(54) Člen 87(2) in (3) določa pogoje, v skladu s katerimi je pomoč združljiva ali se lahko šteje za združljivo s skupnim trgom. Člen 87(3)(e) omogoča Svetu, da navede kategorije pomoči, ki bi lahko bile združljive s skupnim trgom, s sprejetjem odločitve s kvalificirano večino, na podlagi predloga Komisije.

(55) V času obvestila je pomoč ladjedelniškemu sektorju urejala Uredba Sveta (ES) št. 1540/98 z dne 29. junija 1998, ki je uvedla nova pravila o pomoči ladjedelništvu ([7]) („ladjedelniška uredba“). V skladu z ladjedelniško uredbo bi bila pomoč temu sektorju dovoljena samo pod pogoji in za namene, ki so določeni v takšnih pravnih instrumentih. Tudi operativna pomoč v ladjedelniškem sektorju ni bila dovoljena za ladjedelniške pogodbe, sklenjene po 31.12.2000.

(56) 1. januarja 2004 je začel veljati novi okvir o državni pomoči ladjedelništvu („ladjedelniški okvir“) ([8]), ki je potrdil prepoved operativne pomoči v sektorju. Posledično se lahko za združljivo šteje samo pomoč, ki je v skladu z določenimi zahtevami in nameni, določenimi v okviru.

(57) Glede na sedanjo sodno prakso ([9]) in v kolikor začasna pravila ne določajo drugače, morajo biti priglašene državne pomoči ocenjene v skladu s pravili, ki veljajo v času sprejema odločitve o njihovi združljivosti. V zadevnem primeru je treba pomoč oceniti glede na ladjedelniški okvir.

(58) Odločitev o začetku postopkov je bila sprejeta v času veljavnosti ladjedelniške uredbe in zato temelji na ladjedelniški uredbi. Vendar pa ponovna uvedba upravnih postopkov ni potrebna, če se ustrezne določbe dveh zaporednih pravnih besedil bistveno ne razlikujejo. Ta zahteva je v zadevnem primeru v celoti izpolnjena ([10]).

(59) Odobrena pomoč v ladjedelniškem okviru in ladjedelniški uredbi neposredno ali posredno vključuje vse oblike pomoči ladjedelnicam, lastnikom ladij ali tretjim osebam, ki so na voljo kot pomoč za gradnjo ali predelavo ladij, kot so krediti, jamstva in davčne ugodnosti ([11]).

([7]) UL L 202, 18.7.1998, str. 1.
([8]) Okvir o državni pomoči ladjedelništvu (2003/C 317/06) v (UL C 317, 30.12.2003, str. 11).
([9]) Glej sodbo Sodišča prve stopnje z dne 18.11.2004 v primeru T-176/01, Ferriere Nord SpA proti Komisiji, zlasti točke 134 do 140.
([10]) Glej zgoraj navedeni primer T-136/01, točke 74 do 82.
([11]) Glej člen 2(2) ladjedelniške uredbe in točko 11 ladjedelniškega okvira.

(60) Odločitev o začetku postopkov je v zvezi z združljivostjo pomoči temeljila na dejstvu, da je bila takšna pomoč operativna pomoč, ki je od 1. januarja 2001 načeloma nezdružljiva v skladu z ladjedelniško uredbo ([12]). To še vedno velja glede na ladjedelniški okvir, ki ne dovoljuje odobritve operativne pomoči.

(61) Odločitev o začetku postopkov je podrobneje ocenila združljivost pomoči v zvezi z določbami, povezanimi z odobritvijo kreditov tretjim osebam za gradnjo plovil ([13]). Navedla je, da se dogovori v zvezi z merili za najmanjšo premijo ne bodo uporabljali za ladje v skladu s sporazumom sektorja, čeprav obstajajo pravila glede jamstev v okviru dogovora OECD in sporazuma sektorja. To še vedno velja ([14]).

(62) Ocena pomoči glede drugih določb o združljivosti iz ladjedelniške uredbe ni bila opravljena, ker je bilo očitno, da pomoč ni bila namenjena zaprtju, reševanju in prestrukturiranju, inovacijam, regionalnim naložbam, raziskavam in razvoju, okolju ali mednarodnemu razvoju. Jasno je tudi, da pomoč ni namenjena podpiranju teh ciljev, četudi so določbe ladjedelniškega okvira v določenih primerih v zvezi s tem nekoliko drugačne. Očitno je tudi, da pomoč ni namenjena drugim horizontalnim ciljem (usposabljanje, zaposlovanje, napredovanje MSP), ki so zdaj odobreni v skladu z ladjedelniškim okvirom.

(63) Treba je tudi poudariti, da italijanski organi niso nikoli trdili, da je treba zadevni ukrep obravnavati kot združljivo pomoč. Tako Komisiji niso nikoli zagotovili kakršnih koli informacij, na podlagi katerih bi lahko ugotovila, ali ta pomoč spada v okvir kršitev splošne prepovedi, določenih v členu 87(1) Pogodbe ES.

(64) Glede na zgoraj navedeno je Komisija mnenja, da se nobena izmed izjem od prepovedi državne pomoči ladjedelniškemu sektorju ne more uporabiti v zadevnem primeru in zato, ukrep, ki ga je Komisija označila kot državno pomoč, ni združljiv s skupnim trgom.

VI. **SKLEP**

(65) Komisija na podlagi navedenega ugotavlja, da garancijska shema, zagotovljena v skladu s *Fondo speciale di garanzia per il credito navale* pomeni državno pomoč in je nezdružljiva s skupnim trgom –

SPREJELA NASLEDNJO ODLOČBO:

Člen 1

Državna pomoč, ki jo Italija namerava izvajati za financiranje ladij na podlagi člena 5 Zakona št. 261 z dne 31. julija 1997, kakor je dopolnjen s členom 1 Zakona št. 413 z dne 30. novembra 1998 in z uredbo ministra z dne 14. decembra 2000, je nezdružljiva s skupnim trgom.

Zato se pomoč ne sme izvajati.

Člen 2

Italija mora v roku dveh mesecev obvestiti Komisijo o notifikaciji te odločbe in ukrepih, ki jih je izvedla za njeno izpolnitev.

Člen 3

Ta odločba je naslovljena na Italijansko republiko.

V Bruslju, 6. aprila 2005

Za Komisijo
Neelie KROES
Članica Komisije

([12]) Glej člen 3(1) ladjedelniške uredbe.
([13]) Glej člen 3(4) ladjedelniške uredbe.
([14]) Glej točko 23 Okvira za ladjedelništvo, ki se sklicuje na enake OECD določbe, kot so bile navedene v začetni odločbi.